

**PODLASKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w BIAŁYMSTOKU
15-213 Białystok, ul. Mickiewicza 3**

PS-I.431.2.7.2014.MK

**Pan
Tomasz Tomaszewski
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Augustowie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206, z późn. zm.), w zw. z art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 31 ust.1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 z późn. zm.) w dniach 15-16.05.2014 r. pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, w składzie:

- 1) Marek Kiryluk - inspektor wojewódzki - przewodniczący zespołu kontrolnego (upoważnienie nr 1/2014 znak: PS.I.431.2.7.2014.MK z dnia 28.04.2014 r. wydane z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej PUW w Białymstoku),
- 2) Joanna Żukowska - inspektor wojewódzki (upoważnienie nr 2/2014 znak: PS.I.431.2.7.2014.MK z dnia 28.04.2014 r. wydane na podstawie upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej PUW w Białymstoku),

przeprowadzili kontrolę w trybie zwykłym, w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Augustowie, Rynek Zygmunta Augusta 27, 16-300 Augustów, zwanym dalej GOPS, Ośrodkiem, w zakresie prawidłowości działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych, na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 z późn. zm.).

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce ewidencji kontroli GOPS, pod poz. nr 1/2014.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą:

Prawidłowość działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych, w okresie od 1 sierpnia 2013 r. do dnia kontroli.

Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie oceniam negatywnie.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r., poz. 1228 z późn. zm.), zwaną dalej ustawą, GOPS realizuje na podstawie § 1 pkt 9 i § 6 pkt 13 Statutu z dnia 19 listopada 2008 r. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Augustowie (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2012 r., Nr 12, poz. 110 z późn. zm.).

Kierownik GOPS posiadał upoważnienie Wójta Gminy Augustów do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji (zarządzenie Nr 289/10 z dnia 22.06.2010 r.).

Podejmowaniem działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzeniem postępowania i oraz przekazywaniem do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust.1 i 2 ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, w kontrolowanym

okresie, realizowało 2 pracowników GOPS (zgodnie z okazanymi zakresami czynności z 01.07.2008r. i 02.01.2014r.).

Osoby te, zatrudnione na stanowisku referenta ds. świadczeń rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego, posiadały stosowne upoważnienia wydane przez Wójta Gminy Augustów z dnia 1.07.2010 r. i 07.01.2014 r. na wniosek kierownika GOPS.

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielał referent ds. rodzinnych oraz funduszu alimentacyjnego, realizujący kontrolowane zadanie. Drugi pracownik, realizujący zadanie przebywa na urlopie macierzyńskim, od 1 stycznia 2014 r.

Ocenę kontrolowanej jednostki dokonano na podstawie następujących ustaleń:

W ewidencji GOPS na dzień 01.08.2013 r. zarejestrowanych było 30 dłużników alimentacyjnych (informacja z protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień - nr 1 w aktach kontroli), w tym: 16 dłużników zamieszkiwało na terenie gminy, 14 przebywało na terenie innych gmin.

W kontrolowanym okresie, pod względem legalności i rzetelności porównano zgodność działań podejmowanych przez GOPS z przepisami wynikającymi z ustawy, wobec 23 dłużników alimentacyjnych, wybranych z listy dłużników, udostępnionej przez pracownika GOPS.

W wyniku powyższych czynności stwierdzono, że GOPS podjął następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

a) jako organ właściwy dłużnika tj.:

- przeprowadzał wywiad alimentacyjny z dłużnikiem w celu ustalenia jego sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej, a także stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odebrał od dłużnika alimentacyjnego oświadczenie majątkowe, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy,
- przekazywał informacje do komornika oraz organu właściwego wierzyciela z przeprowadzonych wywiadów alimentacyjnych oraz odebranych oświadczeń majątkowych (w tym wszelkie posiadane informacje, istotne dla skuteczności egzekucji),
- zobowiązał dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy oraz informował właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego,
- składał wnioski o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz.553 z późn. zm.),
- informował wierzyciela oraz komornika sądowego o podjętych działaniach (informacje pochodzące z wywiadu alimentacyjnego, oświadczeń majątkowych, oraz wnioskach skierowanych do prokuratury o ściganie, oraz ich efektach),

b) jako organ właściwy wierzyciela - działający również jako organ właściwy dłużnika tj.:

- przekazywał dłużnikom informacje o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa, określonych w art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy, za wyjątkiem 1 informacji,
- zgłaszał do biura informacji gospodarczej, informację gospodarczą o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych, opisaną działanie zastosowano we wszystkich możliwych przypadkach. Podstawą zgłoszeń była *umowa o współpracy* pomiędzy Wójtem Gminy Augustów a *Krajowym Rejestrem Długów S.A* z dnia 18.12.2008 r.- *za wyjątkiem 7 skontrolowanych przypadków*,
- kierował wnioski do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- wydawał decyzje administracyjne w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego, za wyjątkiem opisanym w arkuszu ustaleń z kontroli nr 21,
- kierował upomnienia (w 3 przypadkach).
- poinformował organ właściwy dłużnika oraz dłużnika o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu dłużnika wynikającym z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy w następujący sposób „informacje

o nieuregulowanych zobowiązaniach będą przekazane do Krajowego Rejestru Długów Biura Informacji Gospodarczej S.A. zgodnie z ustawą 14 lutego 2013 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych”. Z art. 27 ust.7a ustawy wynika, że organ właściwy wierzyciela przekazuje organowi właściwemu dłużnika informacje o zobowiązaniach dłużnika, wynikających z tytułów, o których mowa w art.28 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy, po dokonanych wpisach do biura informacji gospodarczej.

Ponadto we wszystkich aktach (które zawierały niżej wymienione działania) stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) nie wszczynano postępowania przed wydaniem decyzji w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- 2) nie wystawiano tytułów wykonawczych,
- 3) nie kierowano wniosków do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 4) nie dopełniono obowiązku poinformowania dłużnika o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu dłużnika wynikającym z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy, opisanego działania nie zastosowano we wszystkich skontrolowanych przypadkach,
- 5) stosowano nieaktualne pouczenia w wezwaniach skierowanych do dłużnika w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego o skutkach niestawienia się w Ośrodku (dłużnik powinien zostać poinformowany o wszczęciu postępowania dotyczącego uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, w przypadku uniemożliwienia przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego bądź niezastosowania się do nakazów wynikających z art.5 ust.3 ustawy),
- 6) nie kierowano wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika, po uprawomocnieniu się decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych bądź nie ustalano czy dłużnik posiada prawo jazdy,
- 7) w decyzjach w sprawie zwrotu (...), niewłaściwie zobowiązano dłużnika do zwrotu należności w terminie „30 dni od otrzymania decyzji” – a nie od uprawomocnienia się decyzji,
- 8) nie poinformowano organu właściwego wierzyciela, o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego, oraz o ich efektach. (tj. skierowanym do powiatowego urzędu pracy wniosku o aktywizację zawodową dłużnika alimentacyjnego – oraz o odpowiedziach z urzędu pracy),

ponadto, w pojedynczych przypadkach stwierdzono:

- 9) nie przekazano organowi właściwemu dłużnika, informacji o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa, określonych w art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy – arkusze ustaleń z kontroli nr 18,20, 21 i 22,
- 10) nie wszczynano postępowania przed wydaniem decyzji uznającej dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych - arkusze ustaleń z kontroli nr 2,
- 11) nie wydano decyzji w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego – arkusze ustaleń z kontroli nr 22.

Pod względem rzetelności, na podstawie wszystkich skontrolowanych akt spraw stwierdzono, że nie wszystkie działania wobec dłużników były podejmowane przez GOPS we właściwej formie i terminach wymaganych ustawą o pomocy uprawnionym do alimentów oraz ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz.267) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541, z późn. zm.), tj:

- 1) nieterminowo wydawano decyzje w sprawie zwrotu (...) – we wszystkich przypadkach,
- 2) nieterminowo kierowano upomnienia do dłużników – we wszystkich przypadkach,

- 3) nieterminowo kierowano do dłużnika wezwania do przeprowadzenia wywiadu- arkusz ustaleń z kontroli nr 2, 10 i 12,
- 4) nie podejmowano dalszych działań, w przypadku nieustalenia miejsca pobytu dłużnika - arkusz ustaleń z kontroli nr 17, 20 i 22.

Wszystkie decyzje administracyjne w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego, były wydane po terminie. Ponadto stwierdzono, że w kontrolowanym okresie wydano decyzje za okresy świadczeniowe 2009-2012.

Brak powyższych działań miał istotny wpływ na ściągalność należności od dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych osobom uprawnionym świadczeń, w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r., Nr 229, poz.1015, z późn. zm.).

Wykaz skontrolowanych spraw oraz wszystkich stwierdzonych nieprawidłowości opisano w arkuszach ustaleń z kontroli nr 1-23.

Mając na uwadze nieprawidłowości stwierdzone w skontrolowanych aktach, podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych oceniam negatywnie.

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień było niestosowanie lub niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, co mogło być spowodowane ilością i różnorodnością zadań realizowanych na stanowisku pracy (wykonywanie pracy socjalnej) oraz zmianą pracowników odpowiedzialnych za realizację przedmiotowego zadania.

Skutkiem stwierdzonych nieprawidłowości było:

- podejmowanie działań w stosunku do dłużników z opóźnieniem,
- nieterminowe przeprowadzanie postępowania egzekucyjnego,
- niewywiązywanie się z obowiązków wynikających z ustawy.

Osobami odpowiedzialnymi za stwierdzone nieprawidłowości są: pracownik GOPS, wykonujący w kontrolowanym okresie zadania podlegające kontroli oraz kierownik Ośrodka, w zakresie nadzoru nad realizacją tych zadań.

Do projektu wystąpienia pokontrolnego znak: PS-I.431.2.7.2014.MK z dnia 13.06.2014 r. nie wniesiono zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe oceny i uwagi wnoszę o:

- 1) niezwłoczne podejmowanie wszelkich działań wobec dłużników alimentacyjnych, w tym:
 - a) informowanie komornika sądowego oraz organu właściwego wierzyciela o efektach podejmowanych działań (odpowiedzi z powiatowego urzędu pracy na temat możliwości aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego),
 - b) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art.28 ust.1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy,
 - c) informowanie dłużnika oraz organu właściwego dłużnika o przekazaniu do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu dłużnika wynikającym z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy, po dokonanych wpisach do biura informacji gospodarczej,
 - d) wszczynanie postępowania przed wydaniem decyzji w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego
 - e) wydawanie decyzji administracyjnych w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego (we wszystkich przypadkach),

- f) wystawianie tytułów wykonawczych,
 - g) stosowanie aktualnych pouczeń w wezwaniach skierowanych do dłużnika w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego o skutkach niestawiennictwa w Ośrodku,
 - h) występowanie do organu właściwego dłużnika z wnioskiem o podjęcie działań w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego bądź podejmowanie dalszych działań w przypadku nieustalenia miejsca pobytu dłużnika,
 - i) kierowanie wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika, po uprawomocnieniu się decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (bądź ustalanie czy dłużnik posiada prawo jazdy),
 - j) w decyzjach w sprawie zwrotu (...), prawidłowe określenie terminu dla dłużnika do zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń osobie uprawnionej,
 - k) przekazywanie (organowi właściwemu dłużnika) informacji o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa, określonych w art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy,
 - l) wszczynanie postępowania przed wydaniem decyzji uznającej dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.
- 2) terminowe podejmowanie działań wobec dłużnika, tj.:
- a) wydawanie decyzji administracyjnych w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
 - b) kierowanie upomnień do dłużników,
 - c) kierowanie do dłużnika wezwania do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego
 - d) przekazywanie informacji kierowanych do dłużnika o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa,
 - e) wzywanie dłużników do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego,
 - f) kierowanie wniosków o podjęcie działań do organu właściwego dłużnika,
 - g) zgłaszanie do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy,
 - h) kierowanie upomnień do dłużnika,
 - i) wystawianie tytułów wykonawczych.
- 3) właściwe przekazywanie organowi właściwemu dłużnika oraz dłużnikowi informacji o zobowiązaniu dłużnika wynikających z tytułów, o których mowa w art.28 ust.1 i 2 ustawy, po dokonaniem wpisu do biura informacji gospodarczej.
- 4) doręczanie decyzji w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustanowionemu przedstawicielowi do doręczeń.
- 5) powoływanie się, w podstawie prawnej, na właściwe przepisy ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów dotyczące upoważnienia przez organ właściwy do wydawania decyzji.

Informując o powyższym, uprzejmie proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybienia.

Jednocześnie proszę poinformować Wojewodę Podlaskiego, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz o wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach i wskazanie terminu, w którym działania te zostaną wykonane.

Z up. WOJEWODY PODLASKIEGO

/-/

Andrzej Kozłowski
Dyrektor Wydziału
Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Pan Zbigniew Buksiński– Wójt Gminy Augustów
2. a/a